

Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure (GRIP)

bijlage van het Regionaal Crisisplan
Veiligheidsregio Twente

Autorisatie

OPSTELLERS:

Barrett, Annelies
Voorde ten, Jaqueline

BIJDRAGE IN DE WERKGROEP*:

[Opmerkingen]

Versiegegevens

VERSIE:	DATUM:	OMSCHRIJVING:
0.1	25-5-2016	1ste concept versie naar aanleiding van de doorontwikkeling,
0.2	06-9-2016	2 ^{de} concept, reacties verwerkt van de werkgroep O&O
0.3		
0.4	25-10	Besproken in vakgroep
0.5	7-11-2016	Besproken in VD

Enschede, 1-6-2016

Versie 0.5

© 2016, Veiligheidsregio Twente, Enschede, auteursrechten voorbehouden.

Overname van dit rapport (of gedeelten daarvan) is toegestaan, mits de bron wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Wat is GRIP?.....	4
2	Procedure GRIP	5
2.1	Proces van opschaling.....	5
2.2	Proces van afschaling.....	8
2.3	Aflossing.....	9
2.4	Uitwijklocaties.....	9
2.5	Evalueren/ leren.....	9

1 Inleiding

GRIP is een afkorting van Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure. In deze procedure zijn afspraken vastgelegd over de opschaling van de coördinatie bij incidenten, crises en rampen. Dit is de basis voor zowel de operationele als de bestuurlijke opschaling. De huidige GRIP is gewijzigd naar aanleiding de doorontwikkeling crisisorganisatie Twente die eind 2016 is afgerond.

In de Wet Veiligheidsregio's is vastgelegd dat elke Veiligheidsregio dient te beschikken over een regionaal crisisplan. Dit plan omvat de beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. Deze GRIP maakt deel uit van het regionaal crisisplan en dient altijd in samenhang hiermee te worden gehanteerd. Met de vaststelling van deze GRIP komen alle voorgaande versies te vervallen.

In deze procedure wordt de standaard op- en afschalingsprocedure beschreven. Wanneer GRIP te gebruiken is, de randvoorwaarden en de uitzonderingen staan beschreven in het Regionaal Crisisplan (RCP).

1.1 Wat is GRIP?

Uit incidenten en oefeningen vanuit het verleden is gebleken dat tijdens de bestrijding behoefte is aan coördinatie. Zeker bij incidenten waarbij meerdere disciplines betrokken zijn. Het model GRIP voorziet in deze behoefte. De procedure is onafhankelijk van het aantal 'veldeenheden' dat wordt ingezet om een bepaald incident te bestrijden en is zuiver bedoeld om een goede coördinatie te waarborgen tijdens de bestrijding van een incident op zowel operationeel als bestuurlijk vlak. Kortom:

GRIP beschrijft de systematiek om de coördinatie en informatiebehoefte af te stemmen, zowel in de dagelijkse situatie met routinematige incidenten als in een volledig opgeschaalde rampenbestrijdings- en crisisbeheersingsorganisatie.

De GRIP procedure kan worden gestart indien er sprake is van een (grootschalige) incident of (dreiging van) crises of rampen, waarbij één van de leidinggevende functionarissen op officiersniveau van een betrokken dienst duidelijk de behoefte heeft aan een gestructureerde coördinatie.

Opschalen door middel van GRIP wordt gedaan met de classificaties GRIP 0 tot en met GRIP 5. Afhankelijk van de fase komen één of meerdere teams bij elkaar om het incident, de ramp of crisis te managen.

2 Procedure GRIP

2.1 Proces van opschaling

Het proces van opschaling tijdens incidenten sluit aan bij de normale werkwijze van de hulpverleningsdiensten brandweer, geneeskundig, gemeenten, politie en de meldkamer. De voorbereidingen op een ramp of crisis liggen in het verlengde van de dagelijkse taken van de verschillende diensten. Met minimale wijzigingen kan een incident hierdoor doorgroeien van kleinschaligheid naar grootschaligheid. Om te voorkomen dat onnodig tijdverlies ontstaat ten tijde van een groot incident, crisis of ramp, is het noodzakelijk dat het op elk moment duidelijk is hoe de verantwoordelijkheden lopen.

Afhankelijk van de aard en omvang van een incident wordt volgens vaste patronen opgeschaald naar de rampenbestrijdings- en crisisbeheersingsorganisatie in volle omvang. De procedure kan worden gestart indien bij de bestrijding van rampen of crises of een dreiging hiervan duidelijk behoefte is aan multidisciplinaire coördinatie en een eenduidige aansturing van de inzet van de diensten door multidisciplinaire teams.

Iedere GRIP-fase kent opschalingscriteria. Dit is ter verduidelijking weergegeven in de tabel op de volgende pagina. In de tabel wordt uitgegaan van een basis bezetting van de teams. Deze basis bezetting kan afhankelijk van de behoefte uitgebreid worden met functionarissen en/of teams zoals de Algemeen Commandanten en/of stafsecties van de verschillende kolommen. Deze zijn hier niet genoemd. Het is dus nu zo dat alleen hetgeen in de tabel gekoppeld is aan een GRIP niveau wordt gealarmeerd en dus niet, zoals eerder, ook automatisch alle voorgaande lagen. Er zal expliciet moet benoemd worden aangegeven wat er verder nog gealarmeerd moet worden zowel multidisciplinair als monodisciplinair.

In deze procedure wordt GRIP 0 beschreven. Dit komt voort uit het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming. Voor de classificatie GRIP 0 wordt binnen de Veiligheidsregio Twente geen operationele voorbereidingen getroffen. De operationele diensten spreken dan ook van *routine en niet GRIP 0*.

De multidisciplinaire crisisorganisatie en de bijbehorende taken en functionarissen zijn hier niet uitgebreid beschreven. Hiervoor wordt verwezen naar het RCP Veiligheidsregio Twente.

Coördinatie niveau	Omschrijving	Criteria	Basis bezetting Teams
Routine (GRIP 0)	'Motorkap- overleg' plaats incident: het sluit aan bij de dagelijkse werkwijze.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Multidisciplinaire afstemming is gewenst. 	
GRIP 1	Operationele bestrijding van het incident in zowel bron- en effectgebied. De parate diensten werken multidisciplinair samen op de plaats van het incident. Het CoPI wordt voorgezeten door de leider CoPI.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Multidisciplinaire afstemming met eenhoofdige aansturing is nodig ▪ Noodzaak tot- en behoefte aan coördinatie op operationele processen ▪ In een rampbestrijdingsplan is bepaald om bij specifieke incidenten GRIP 1 af te kondigen 	<ul style="list-style-type: none"> • CoPI: • Operationeel Leider wordt geïnformeerd • Burgemeester wordt geïnformeerd • Algemeen commandanten worden geïnformeerd
GRIP 3	Bedreiging van het welzijn van (grote groepen van) de bevolking: de burgemeester heeft het opperbevel. Hij/zij is politiek en bestuurlijk verantwoordelijk en heeft de zeggenschap over een ieder die aan de bestrijding van de ramp of crisis deelneemt. Hij/zij laat zich bijstaan door het crisisteam. Hier vindt de strategische afstemming plaats. De operationele leiding wordt ingevuld door de operationeel leider in het crisisteam.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Er is sprake van een bedreiging van het welzijn en/of veiligheid van (grote groepen van) de bevolking en acute voorlichting aan de bevolking belangrijk is ▪ Er is (naar verwachting) sprake van maatschappelijke en politiek-bestuurlijke impact, veelal met belangstelling van regionale en landelijke media ▪ Noodzaak tot - en behoefte aan coördinatie op strategische processen op bestuurlijk niveau 	<ul style="list-style-type: none"> • Crisisteam • Operationele staf • Algemeen commandanten worden geïnformeerd
GRIP 4	Gemeentegrens-overschrijdend, eventueel schaarste: in geval van een ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, is de voorzitter van de Veiligheidsregio Twente voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de betrokken gemeenten, bevoegd een aantal taken van de betrokken burgemeesters uit te voeren. De voorzitter laat zich bijstaan door een regionaal crisisteam.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ In een rampbestrijdingsplan is bepaald om bij specifieke incidenten GRIP 4 af te kondigen; ▪ Noodzaak tot - en behoefte aan gecoördineerde/eenhoofdige bestuurlijke leiding ▪ Strategische afwegingen op bovengemeentelijk niveau zijn 	<ul style="list-style-type: none"> • Regionaal Crisisteam • Operationele staf • Algemeen commandanten worden geïnformeerd

		noodzakelijk.	
GRIP 2	Er is alleen een ROT en geen CoPI of crisisteam. Denk hierbij aan risicovol weer of scenario zonder brongebied (stroomstoring, infectieziekten).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Er is geen brongebied 	<ul style="list-style-type: none"> • ROT • Operationele staf
GRIP 5	Regiogrensoverschrijdend: in geval van een ramp of crisis van meer dan regionale betekenis of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, besluiten de voorzitters van de Veiligheidsregio's gezamenlijk om bovenregionaal af te stemmen. De coördinatie wordt gedaan door de bronregio.	<ul style="list-style-type: none"> • Er is sprake van behoefte aan bovenregionale bestuurlijke afstemming en coördinatie; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionaal crisisteam ▪ Operationele staf ▪ Algemeen commandanten worden geïnformeerd <p>Indien de VRT (nog) niet is opgeschaald vindt afstemming plaats tussen de voorzitter VRT en de dienstdoende OL om de bezetting van de teams in de eigen regio te bespreken .</p>

Afstemming Veiligheidsregio Noordoost Gelderland en IJsselland¹

Bovenregionale incidenten en effecten worden door de regio's afzonderlijk bestreden conform de eigen GRIP. De Veiligheidsregio's op Oost 5 niveau maken gezamenlijk afspraken over het te hanteren GRIP niveau indien het effectgebied regiogrensoverschrijdend is.

Mandatering afkondiging GRIP

De mandatering voor opschaling volgens de GRIP² is weggezet bij verschillende functionarissen:

- de hoogst leidinggevende, vanaf officiers niveau, van de betrokken disciplines. Dit zijn functionarissen uit de operationele organisatie;
- de Calamiteitencoördinator³ kan vanaf de meldkamer GRIP initiëren;
- de centralist is bevoegd tot het afkondigen van GRIP als in planvorming, bijvoorbeeld in coördinatieplannen en rampbestrijdingsplannen⁴, is vastgelegd dat bij vooraf bepaalde scenario's wordt opgeschaald volgens de GRIP.

De burgemeester van de desbetreffende gemeente en de voorzitter veiligheidsregio (bij GRIP 4/5) zijn tevens bevoegd op te schalen. Voorafgaande aan die afkondiging vindt afstemming plaats met de dienstdoende Operationeel Leider. Dit in verband met de opschaling van het regionaal operationeel team(s).

De bovenstaande punten gelden voor generieke scenario's. Voor specifieke scenario's wordt verwezen naar de rampbestrijdingsplannen en coördinatieplannen.

2.2 Proces van afschaling

Als de omstandigheden het toelaten, kan er nagedacht worden over afschaling. Afschaling is het proces waarbij de hulpdiensten terug gaan naar routine of waarbij teruggegaan wordt in GRIP fase. Afschaling van een team vindt niet eerder plaats dan dat daarover afstemming heeft plaatsgevonden met de actieve teams in de crisisorganisatie. Wanneer besloten wordt een team op te heffen, zijn alle functionarissen van het betreffende team, zelf verantwoordelijk om hun collegae op de hoogte te stellen van de laatste stand van zaken en dragen zij de lopende zaken over.

Ook zijn situaties denkbaar waarbij een GRIP-fase wel in stand blijft, maar bepaalde teams of functionarissen niet langer nodig blijken te zijn. Om te voorkomen dat kolommen afschalen zonder onderlinge samenspraak, is het opheffen van team alleen mogelijk als de leiding van het actieve team daar toestemming voor geeft. Vanaf GRIP 1 draagt het CoPI (en optioneel het ROT) zorg voor een goede overdracht aan de gemeente en/of (externe) partners.

¹ Met buurregio Duitsland zijn geen afspraken gemaakt over de opschalingsprocedure. Dit is wel in ontwikkeling. Voor een toelichting zie het RCP

² M.u.v. GRIP 0. Binnen de Veiligheidsregio Twente is afgesproken dat GRIP 0 niet wordt afgekondigd. Er is dan sprake van routine.

³ De functie van CaCo wordt in eerste instantie vervuld door de senior centralist politie. 30 minuten na alarmering vervult de OVI de functie van CaCo.

⁴ In een coördinatieplan of rampbestrijdingsplan staan criteria genoemd voor de meldkamer waarmee de meldkamer automatisch mag opschalen in GRIP.

Hierin staan afspraken over:

1. Het tijdstip van afschalen.
2. Wie ambtelijk verantwoordelijk is voor de nog uit te voeren taken.
3. Welke werkzaamheden/processen uitgevoerd worden of nog uitgevoerd moeten worden.
4. Welke (externe) instanties (nog) werkzaam zijn in het bron- en/of effectgebied

Voordat bestuurlijke en operationele teams geheel worden ontbonden, wordt vanaf GRIP 3 aan het (R)CT een eerste concept plan van aanpak nafase voorgelegd. Hierin staan de thema's, openstaande actiepunten uit het bron- en effectgebied van alle disciplines inclusief de strategische kaders vanuit het CT. Na goedkeuring in het (R)CT, kan formeel worden afgeschaald. De getroffen gemeente(n) is(zijn) verder verantwoordelijk voor de definitieve vaststelling in het college van B&W en de uitvoering van het plan van aanpak voor de nafase.

De leidinggevende van de verschillende teams nemen het initiatief tot afschaling. Afhankelijk van het opgeschaalde niveau zijn dit de Leider Copi, Operationeel Leider, burgemeester of voorzitter veiligheidsregio.

2.3 Aflossing

Bij een langdurig incident is het van belang dat teams optimaal blijven functioneren. De leidinggevendenden van de verschillende disciplines zijn dan ook verantwoordelijk voor het tijdig laten vervangen van hun ingezette functionarissen. Bij aflossing dient rekening te worden gehouden met een maximale inzetduur van 8 uur. Uiteraard is het maximaal te werken uren afhankelijk van het tijdstip van alarmeren.

2.4 Uitwijklocaties

De uitwijklocaties van de CT's zijn bij voorkeur de buurgemeenten en in uitzonderlijke gevallen de dichtbij zijnde 'backbone' kazernes van de brandweer. Deze locaties zijn beschreven in de wegwijzers GCC, als onderdeel van de deelprocessen bevolkingszorg⁵.

In het geval dat het ROT en het RCT (Demmersweg 55, Hengelo) uit moet wijken wordt uitgeweken naar Spaansland, Brandweerkazerne Enschede. (zie ook de afspraken over continuïteit in *het continuïteitsplan stroomuitval/ICT*).

2.5 Leren van incidenten

Binnen de Veiligheidsregio Twente is afgesproken dat wanneer GRIP is afgekondigd, de 'kenniskring leren van incidenten' bij elkaar komt met betrokken functionarissen om de 'leerervaringen' te bespreken en een factsheet te maken van het incident/crisis. Op basis van de uitkomsten van de 'kenniskring leren van incidenten' kan een vervolg leerproces plaatsvinden.

⁵ Deze zijn te vinden op veiligheidsnet.